

TASAVVUF VE AHLAK

Tasavvuf mensup olduğu dinin temel kaynaklarından beslenir. Elhamdülillah biz Müslüman'ız... Dinimiz İslam... İslam'ın temel kaynaklarının en başında, Allah (cc) ün keliması ve o keliması biz beşere tebliğ eden Hz.Resulullah (sav)'ın hadisleri gelir...

İnsanı iyiye ve en iyiye, güzele ve en güzele götüren yol, yani ahlak Tasavvuf ilminin temel konularından biridir. Her mutasavvıf için yegâne gaye Allah (cc)'un emirlerini bilmek ve onun amele dönüşen yüzü olan Rasulullah (sav)'ın yaşantısını hayatlarına hâkim kılmaktır.

Rabbimiz Kuran-ı Kerimde Kalem suresi 4.Ayeti Kerimede “**Muhakkak ki sen yüce bir ahlak üzeresin.**” Beyanı üzerine bizim peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (sav) Efendimiz Hazretleri “**Ben ancak güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim**” buyurmuştur.

Bu ilahi beyanlar ışığında tasavvuf mensupları için Tasavvuf tamamen ahlaktan ibarettir. Bu ahlak evvelce haddi bilmekle başlar. Tasavvuf erbabları tarafından tevatür olan bir irşat parolası şöyledir:

Dervişe sormuşlar sen neyi bilirsin?

Cevap çok edepli ve manidardır...

Haddimi bilirim...

Tasavvuf ilminde ahlakın açılımı **edep** demektir. Edep zahiri ve Batini olmak üzere ikiye ayrılır. Zahiri (dış) edep: Mutasavvufun dış görünüşünü ifrat ve tefrite düşmeden orta yolu takip ederek sünnete uygun hale getirmek. Batını edep ise, insanın içini temizlemek üzere kendinden kendine yapılan bir yolculuktur. Allah'ın emirlerine uygun anlayışı sadece vücut uzuvlarına değil kalbe de -diğer bir ifade ile sadece güzel Türkçemizde karşılığı olan- Gönül'e irfan üzere hâkim kılmaktır.

İnsanlık ailesinin düzelmesi her ferдин işe kendinden başlaması ile mümkündür. Çünkü deryalar damlalardan, milletlerde fertlerden oluşur. Tasavvuf ilmi toplumsal kalkınmayı ferdi terbiyeden başlatarak yapar. Fertler düzelince oluşturdukları toplulukta güzel ahlak hâkim olur. Artık o toplumda yalan iftira hırsızlık v.b. kötü ahlak olmaz. Kilide anahtara, kasaya demire değil insana güven başlar.

O yüzdendir ki tasavvufi terbiyenin tahsil edildiği mekânların girişine Edep Ya Huuu. Yazıları asılıdır. Kişi kendinin her an hakkın karşısında olduğu şuurunu idrak ederse Allahın nehyettiği (yasakladığı) şeyleri yapmaktan uzak durur. İçten başlayıp dışa yayılan huzuru bulmak ancak kişinin her an huzurda olduğunun idraki ile mümkündür.

Arifler nefsi emmarenin şerrinden kurtulmanın yolunu Hak Teâla'nın İhsan ettiği edebe sarılmakta bulmuşlar. Asırlardır manevi şan ve şöhretini kuşaktan kuşağa duyduğumuz ve kıyamete kadar duya gideceğiz Sultanların açtığı şu ışıkla bu yolun nuru hiç sönmeyecektir.

İlim irfan meclisinde aradım buldum talep,

İlim en gerideymiş, illa edep, illa edep...

Güzel ahlak (edep) sahibi olmadıkça Tasavvuf ilminden istifade etmek mümkün değildir. Zira bu ilmin feyz aldığı canlı şahsiyet Hz.Resulullah ve onun yolunda

yürümeyi hayatına kast eden Ekâbiri Ehlullah (Hal ehlinin büyükleri)olan zat-ı muhteremlerdir.

Hız. Allah yarattığı kulları nefsin ve şeytanın istilasından kurtulma noktasında mücadele etmeye Hız. peygamberimizin şahsında teşvik etmektedir. Bu mücadele sonucunda imtihanını başarı ile geçebilenler için Yunus Suresi 25. ayette **“Dârü’s Selâm”**a (saâdet yurdu olan cennete) davet etmektedir. Bu davetin ışığında kutlu peygamberimiz **“Kıyamet günü, mümin kulun terazisinde güzel ahlaktan daha ağır bir şey bulunmaz. Allah Teala çirkin hareketler yapan, çirkin sözler söyleyen kimseden nefret eder.”** (Tirmizi, Birr,62) buyurmaktadır.

Şurası unutulmamalıdır ki tasavvufun asli gayesi, kişiyi sevilmeyen ve beğenilmeyen emmare olan nefsinden kurtarıp mutmainne makamına eren ve kalb-i selim sahibi liyakatlı peygamber mirasının varisi olanlar ancak Darü’s Selam davetine icabet edeceklerdir.

Âlemlerin uğruna yaratıldığı Peygamberimiz Kamil İman sahibi müminler için bir numune- i beşer olmakla beraber bir de ufuk göstermektedir. O ufuk : **“Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi ne güzel yaptı.”** (Suyuti, Camius Sağır, 1, 12) şeklindedir. Mutasavvıf anlayışta bedenimiz bir binit, ruh ise süvari hükmündedir. Bu kutlu yolun yolcusu olan süvari ise peygamberimizin gösterdiği ufuklara binitini sürmeyi hayatın temel gayesi olarak kabul edenlerdir.

Evet, Peygamberimizin bu nurlu sözleri etrafında ömrünü pervane eden Allah Dostları bizim için İrşad makamının yetkili Mürşidleridir. Onlarla olmak Hak Yolunda bulunmak demektir. Onlar mıknaatın demir tozlarını çektiği gibi bu yolda yürümeyi murad eden her hak yolcusu için çekim kuvvetine sahiptirler. Nehirler çaylar ırmaklar akar akar ve deryaya ulaşırlar. Hak yolcuları yalnızken damla, aynı yolda birleşince derya olurlar. Safımızı bilmek ve yolumuzda ilerlemek durumundayız. Gayret bizden Hidayet ve Hikmet Cenab-ı Haktandır.

Zira rabbimiz bir lutuf olarak Ahzab Suresi 21. ayette **“Andolsun! Resulullah’ta sizin için; Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah’ı çok zikredenler için, bir “üsve-i hasene” (güzel örnek) vardır.**

Ahlak peygamber hali ile yaşayandan yaşayana geçer. Örnek aldığı insanın halini taşıyıcısı ve tanıtıcısı olacak. Acaba o bizim yerimizde olsaydı nasıl yapardı diye düşünmek lazım... Yıldız gibi ahlakı ile insanlar içinde fark edilen insanlara bakarak bizde ahlaklaşırız. Âlimler yeryüzünün ışıklarıdır. Cehaletin karanlığı karşısında ilmi ışıkları ile gönüllerin nurlarıdır. Çünkü tasavvuf ilmi mecazlar ve misallerle akla Kur’an’î manaları yaklaştırır.

Tasavvufun asli ve tek gayesi beşeri insanlığa yükseltip, Kutlu Peygamberimizin sünnetini hayatlara hâkim kılmak suretiyle en güzel ahlak aile ahlaklaşır İnsan-ı Kâmil olma yolunda ilerlemektir.

25.06.2008
Abdulkaki ÇINAR